

Gradska uprava grada Beograda
Sekretarijat za urbanizam i građevinske poslove
Kraljice Marije 1
11000 Beograd

**PREDMET: Rani javni uvid povodom izrade generalnog urbanističkog plana Beograda
2041**

Zaštita životne sredine i klimatske promene poslednjih godina postaju sve više zastupljena tema na globalnom nivou, pa tako i kod nas. Stoga je važno da se u okviru GUP-a detaljno obrade ove teme i donesu konkretni ciljevi i smernice sprovođenja zaštite i očuvanja životne sredine.

Uvidom u tekstualni deo planske dokumentacije za GUP, tačnije poglavlje 8 *Zaštita prostora* potpoglavlje 8.1 *Zaštita životne sredine* navedeni su osnovni ciljevi zaštite životne sredine u planskom periodu, a neki od navedenih ciljeva su: očuvati kvalitet resursa životne sredine (vazduh, voda, zemljište i biodiverzitet) i koristiti ove resurse na održiv način; racionalno i kontrolisano korišćenje građevinskog zemljišta; smanjenje nivoa buke; adaptacija na klimatske promene... Uz predstavljene ciljeve nisu navedene konkretne mere kojima se omogućava njihova realizacija te su ciljevi sami po sebi opšti i neodređeni. Iako u dokumentaciji postoji Studija zaštite životne sredine koja se poziva na strategije i prostorne planove višeg reda, a u okviru kojih se između ostalog navode prioriteti i mere, smatramo da je u skladu sa njima neophodno uvesti posebne mere i mehanizme za sprovođenje zadatih ciljeva u okviru GUP-a, a koji se kasnije mogu preneti na planove nižeg reda. Na taj način će se predupređiti mogućnost za dvosmisleno tumačenje plana i realizaciju štetnih urbanističkih planova nižeg reda.

Kada su u pitanju klimatske promene, pored paketa mera koje su navedene iz Strategije održivog urbanog razvoja Republike Srbije 2030., neophodno je u odnosu na njih uvesti posebne mere kojima se prostorno u okviru GUP-a mogu rešiti identifikovane klimatske promene. Neke od konkretnih mera koje mogu služiti kao odrednica za izradu planova nižeg reda jesu *baštenske kolonije (urbane bašte)* i *ekološki indeks* koji su definisani u PGR-u sistema zelenih površina Beograda. Obzirom da ovi koncepti nisu obrađeni kroz prethodni GUP, a u konceptualnom rešenju za GUP 2041 se ne pominju, to može stvoriti prostor za njihovo nepotpuno sprovođenje ili potpuno izostavljanje prilikom urbanističkog planiranja gradova kroz planove nižeg reda. Njihovo neprepoznavanje u GUP-u kao krovnom strateškom dokumentu kada je u pitanju teritorija grada Beograda, između ostalog utiče i na neefikasno rešavanje problema klimatskih promena i sveprisutnog smanjenja procenta zelenih površina nauštrb izgrađene infrastrukture.

Pored navedenog, skrećemo pažnju i na postojeće stanje, odnosno identifikovane probleme koji se tiču zaštite životne sredine i klimatskih promena. Kako bi grad postao otporniji na klimatske promene, a stanovništvo živelo u što zdravijem gradskom okruženju, neophodno je kroz GUP pored analize postojećeg stanja i osnovnih ciljeva definisati i konkretne urbanističke parametre i

smernice kojima će se identifikovani problemi rešiti, a negativni efekti klimatskih promena ublažiti. Na primer, neki od tih parametara se mogu odnositi na uvođenje obaveznog većeg procenta zelenila u direktnom kontaktu sa tlom na trgovima, skverovima, privatnim parcelama, kao i uvođenje poroznih i nereflektujućih površina koje će doprineti da se efekat toplotnih ostrva, ali i poplava u letnjem periodu usled jakih kiša, smanji. Kada su u pitanju rešenja ozelenjavanja u gusto izgrađenom jezgru grada koje nema dovoljno velike površine za sadnju biljaka u direktnom kontaktu sa tlom, neophodno je uvesti smernice koje se tiču energetske efikasnosti i tehnoloških rešenja za ozelenjavanje krovova i fasada objekata. Međutim, prilikom definisanja pomenutih smernica obavezno treba voditi računa o njihovoj priuštivosti (bez uticaja na rast cena nekretnina i poreza čime stanovanje postaje nepriuštivo) i kasnijem održavanju na način da preporučena tehnološka rešenja budu održiva dugi niz godina.

Ime i prezime
Adresa stanovanja